

***Statenstuk* 2005-200**

Eindvoorstel Werkgroep Statendag

Voorgestelde behandeling:

- provinciale staten op 5 oktober 2005
- fatale beslisdatum: n.v.t.

Voorgestelde status: **B-stuk**

Voorstel van het Presidium van provinciale staten

Inleiding

Als uitvloeisel van de statenconferentie te Odoorn (september 2004) over de evaluatie van het dualisme is een werkgroep van statenleden aan de slag gegaan om een voorstel voor te bereiden met betrekking tot frequentie, vorm en inhoud van de vergaderingen van staten en commissies. Het advies van deze Werkgroep Statendag is op 22 juni 2005 besproken in de Statencommissie Bestuur, Financiën en Economie. De commissie kon zich in meerderheid niet in de voorgestelde opzet vinden. (Wel is een onderdeel van het advies: inkrimping van het aantal statencommissies, overgenomen en inmiddels geïmplementeerd.)

De Werkgroep Statendag heeft daarna het voorstel aangepast en in de fracties afgestemd. Dit aangepaste voorstel ligt nu aan de staten ter besluitvorming voor.

Het advies beoogt een antwoord te geven op de volgende wensen van de staten:

- een hogere frequentie van vergaderen om beter in te kunnen spelen op de actualiteit;
- meer gelegenheid om als statenleden onderling, maar ook met belangstellende bezoekers informeel contact te leggen rondom vergaderingen;
- meer structuur aanbrengen in het scala aan werkbezoeken, discussiebijeenkomsten en presentaties;
- meer variatie in vormen van vergaderingen: in de commissies moet ruimte zijn voor verkennende en opinievormende discussies.

Het voorstel bevat zowel een aangepast vergaderschema met omringende activiteiten - dat ervan uitgaat dat er elke woensdag in het provinciehuis vergaderd wordt -, als handreikingen om de vergaderorde te verlevendigen (beter aansluiten bij de actualiteit, andere vormen van vergaderen, en dergelijke).

Voor een volledig overzicht van de voorstellen van de werkgroep verwijzen wij naar de bijlage.

Aanpassing van de Reglementen van orde van de vergaderingen van provinciale staten en van de statencommissies op grond van de voorstellen van de Werkgroep Statendag wordt u in een separaat statenstuk ter besluitvorming aangeboden.

Advies

1. Instemmen met het vergader- en activiteitschema, zoals dat is opgenomen op bladzijde 5 van het eindadvies van de Werkgroep Statendag. Een uitwerking van dit schema in het officiële Schema staten- en commissievergaderingen 2006 is als bijlage 2 bijgevoegd. Instemming met dit nieuwe schema betekent ook een wijziging in de procedures rond verzending van stukken en beschikbaarheid van verslagen. Zie voor de consequenties van het voorstel paragraaf 7 van het eindadvies van de werkgroep.
2. Onderdeel van de voorgestelde activiteiten is het Politiek Forum, dat eens per maand na afloop van de Statencommissie Bestuur, Financiën en Economie zal worden georganiseerd (zie bladzijde 6 van het eindadvies voor een toelichting). Om hiermee ervaring op te doen adviseert de werkgroep de staten om in het najaar van 2005 alvast een keer "droog te zwemmen" met dit nieuwe fenomeen.
3. Instemmen met de aan deze voorstellen verbonden begroting van de extra kosten, zoals opgenomen in bijlage 3 van het voorstel. Deze bedragen ca. € 9.600,--. Dekking zal plaatsvinden uit het statenbudget Kosten dual bestuur.

Meetbaar/Beoogd beleidseffect

Met deze voorstellen wordt beoogd om frequenter, maar ook efficiënter te vergaderen. De staten kunnen beter inspelen op de actualiteit, doordat zij elkaar vrijwel elke woensdag treffen, hetzij in commissieverband, hetzij in plenaire vergadering. Er wordt in totaal echter minder vergaderd, waardoor statenleden meer tijd krijgen om activiteiten buiten het provinciehuis te ondernemen. De werkbezoeken en informatiebijeenkomsten worden meer geconcentreerd en zullen beter moeten aansluiten bij de actualiteit van de agenda's. Er is ruimte ingebouwd voor ontmoetingsmogelijkheden tussen statenleden onderling en met belangstellende bezoekers.

Dit alles moet er toe leiden, dat provinciale staten effectiever en efficiënter kunnen opereren en beter in staat zijn hun taken te behartigen.

Argumenten

- 1.1. *De frequentie van vergaderen gaat omhoog, maar het totaal aantal vergaderingen per jaar neemt af (van 41 naar 29).*

Dat beantwoordt enerzijds aan de behoefte van de statenleden om elkaar regelmatig te spreken en beter in te spelen op de actualiteit, en anderzijds aan de wens om meer tijd over te houden voor activiteiten en contacten buiten het provinciehuis.

- 1.2. *Elke woensdag wordt er naast de vergaderingen van commissies, staten of fracties iets georganiseerd, waardoor er gelegenheid is voor statenleden en belangstellende bezoekers om elkaar op informele wijze te ontmoeten.*

- 2.1. *Door de hogere frequentie van vergaderen wordt meer ruimte gecreëerd om te experimenteren met andere vergadervormen.*

In de commissies is, naast discussies gericht op het inwinnen van informatie en voorbereiding van besluitvorming, ook behoefte om zo nu en dan een meer verkennende en/of opiniërende discussie te voeren. Dat kan nuttig zijn aan het begin van beleidsontwikkelingstrajecten. De verandering van een vergaderschema verandert daaraan op zichzelf niet veel. Het is een kwestie van doen en afspraken maken in de commissies zelf. Maar de vergaderfrequentie zal naar verwachting in de agenda's wel de ruimte creëren om dergelijke discussies in de commissies vaker te organiseren.

Uitvoering

Tijdsplanning

De nieuwe werkwijze en vergaderorde gaat in op 1 januari 2006. Dat jaar zal als proefjaar fungeren.

Financiën

Totale kosten	€	9.600,--
Externe kosten	€	0,--
Kosten voor de provincie	€	9.600,--
Uit het budget:		Kosten dual bestuor

Monitoring en evaluatie

De Werkgroep Statendag stelt voor om na afloop van het jaar 2006 een korte evaluatie van de nieuwe werkwijze te houden, om een gefundeerde beslissing te kunnen nemen over al of niet gewijzigde voortzetting hiervan in de nieuwe statenperiode vanaf maart 2007.

Extern betrokkenen

N.v.t.

Communicatie

De voorgestelde veranderingen in vergaderorde en activiteiten daaromheen zullen breed gecommuniceerd moeten worden. Publiciteit zal onder andere gericht moeten zijn op het trekken van belangstelling voor het Politiek Forum en de speakerscorner. De buitenwacht moet kennis krijgen van het feit dat er elke woensdagmiddag iets gebeurt in het provinciehuis, waarbij zij de volksvertegenwoordiging kunnen ontmoeten. Een hierop toegesneden communicatieplan zal binnenkort worden opgesteld.

Bijlagen

1. Eindadvies van de Werkgroep Statendag.
2. Vergaderschema staten- en commissievergaderingen 2006.
3. Begroting van de extra kosten van het voorstel van de werkgroep.

Assen, 12 september 2005

Kenmerk: 2005008470

Het Presidium van provinciale staten van Drenthe,

A.L. ter Beek, voorzitter

I.M. Rozema, griffier

tk/coll.

Provinciale staten van Drenthe;

gelezen het voorstel van het Presidium van provinciale staten van Drenthe van 12 september 2005, kenmerk 2005008470;

BESLUITEN:

- I. in te stemmen met het eindvoorstel van de Werkgroep Statendag;
- II. de daarmee gepaard gaande extra kosten te dekken uit het budget Kosten dual bestuur.

Assen, 5 oktober 2005

Provinciale staten voornoemd,

, griffier

, voorzitter

tk/coll.

**EINDVOORSTEL
VAN DE
WERKGROEP
STATENDAG**

**HERZIEN ADVIES
M.B.T.
WIJZIGING VAN
HET VERGADERSHEMA
EN DE VERGADERORDE
VAN PROVINCIALE STATEN
EN HUN COMMISSIES**

Juli 2005

1. Inleiding

In de statenconferentie te Odoorn in september 2004 zijn 14 afspraken gemaakt ter verbetering van het functioneren van de staten. Eén van de afspraken luidde:

Woensdag is Statendag. Frequentie, vorm en inhoud van vergaderingen (commissies en staten) worden nader vormgegeven. Het dient voor iedere buitenstaander duidelijk te worden, dat "het" 's woensdags gebeurt in het provinciehuis.

2. Opdracht werkgroep

In de commissie BFE van 13 oktober 2004 is het stappenplan voor uitwerking van de afspraken uit de statenconferentie goedgekeurd. Daarin staat m.b.t. het onderwerp woensdag=statendag:

<p>a. Als eerste zou een bezoek aan Almere kunnen worden gebracht, om een indruk van de mogelijkheden te krijgen.</p> <p>b. Een werkgroep van statenleden bereidt vervolgens een voorstel voor wijziging van het vergaderschema en de vergaderorde voor. De vice-voorzitter van PS zit deze werkgroep voor.</p> <p>c. De staten stellen uiteindelijk op voorstel van het Presidium de nieuwe werkwijze vast.</p> <p>d. De statengriffie zorgt voor inrichting en afstemming van de benodigde verandering in procedures en processen.</p>	<p>a. Najaar bezoek aan Almere door werkgroep uit de staten.</p> <p>b. In februari 2005 rondt de werkgroep een concreet voorstel voor inrichting woensdag-statendag af.</p> <p>c. De staten stellen nieuwe werkwijze uiterlijk op 27 april vast</p> <p>d. Concreet gaan draaien met ingang van nieuwe vergaderjaar (september 2005).</p>	<p>a. Statengriffie regelt bezoek</p> <p>b. Fracties wijzen lid in werkgroep aan vóór datum bezoek aan Almere. SG neemt initiatief.</p> <p>c. Presidium en PS</p> <p>d. Statengriffie in overleg met ambtelijke organisatie.</p>
--	--	--

3. De aanpak van de werkgroep

De werkgroep statendag heeft om te beginnen een plan van aanpak vastgesteld, waarin de opdracht aan de werkgroep scherper in beeld is gezet. Dat begon met een beschrijving van de probleemanalyse en de daaruit voortvloeiende doelen van de werkzaamheden van de werkgroep.

a. Probleemanalyse

Voor welke problemen moet de werkgroep een oplossing zoeken? Het mag geen kwestie zijn van veranderen omwille van het veranderen. De aanpassingen moeten daadwerkelijk leiden tot oplossing van gevoelde knelpunten. Wat zijn dan die knelpunten?

1. De opdracht uit de statenconferentie werd primair ingegeven door de behoefte aan een hogere frequentie van vergaderen, om beter in te kunnen spelen op de actualiteit. PS zouden (in welke vorm dan ook) frequenter bij elkaar moeten komen.
2. Daarnaast vraagt de nadere invulling van het instrument kaderstelling om verschillende vormen van behandeling in de commissies. Kaderstelling vergt verkennende, opiniërende vergaderingen. Die moeten in de vergaderorde inpasbaar zijn.
3. Verder is aan het scala van werkbezoeken, discussiebijeenkomsten en presentaties meer structuur te geven als deze, gekoppeld aan commissies en statenvergaderingen, opgenomen

worden in de vergadercyclus op woensdag. De behoefte aan betere follow-up van werkbezoeken speelt hier ook een rol.

4. Er zou ook meer variatie kunnen worden aangebracht tussen commissiestukken (ter voorbereiding van PS) en PS-stukken (geen commissievoorbereiding nodig) ter verlevendiging van het debat in de staten. De vergaderorde is nu te star: alle stukken voor PS moeten eerst de commissie in. Vaak heeft dit tot gevolg, dat de commissiediscussie in de staten nog eens dunnetjes wordt overgedaan. De evaluatie heeft opgeleverd, dat de staten niet tevreden zijn over het debat in de commissies en in de staten. Oplossingen uit de werkgroep zouden in de randvoorwaardelijke sfeer aan verbetering van dit punt kunnen bijdragen.
5. Tenslotte is er behoefte aan meer gelegenheid tot informeel contact tussen statenleden onderling en tussen statenleden en publiek (burgers, vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties).

b. Doel van de werkzaamheden

Uitgaande van deze probleemanalyse is het doel van de werkzaamheden van de werkgroep statendag, om te komen met een uitgewerkt voorstel aan de staten over:

- een andere vergaderfrequentie voor de staten
- een andere vergaderfrequentie voor de commissies
- een andere relatie tussen commissies en plenaire staten
- het aantal commissies en hun samenstelling / omvang
- mogelijke introductie van verschillende typen van commissievergaderingen
- aanpassing van de Reglementen van Orde waar nodig
- de consequenties van de wijzigingen voor de procedures rond voorbereiding van commissie- en statenvergaderingen
- de consequenties van de wijzigingen voor de werkwijze van het Presidium en de statengriffie en eventueel ook voor GS en de ambtelijke organisatie

Het werkveld van de werkgroep heeft zich derhalve beperkt tot de vergaderfrequentie en de vergaderorde in de breedste zin van het woord, inclusief de daarmee samenhangende processen en werkwijzen.

c. Werkwijze

De werkgroep heeft na een eerste inventariserende bijeenkomst besloten om geen werkbezoek aan de politieke markt van de gemeenteraad van Almere te brengen, maar het dichterbij huis te zoeken en dan niet alleen qua locatie, maar qua vergelijkbaarheid van situaties. Op 21 januari 2005 heeft de werkgroep een bezoek gebracht aan het provinciehuis in Zwolle en daar met een aantal statenleden gesproken over de ervaringen van "hun" woensdag=statendag. In Overijssel vergaderen de staten eens in de maand op woensdag, waarbij alle vier de commissies én de staten op dezelfde dag vergaderen. De werkgroep heeft in dat gesprek veel informatie opgedaan over pro's en contra's van de verschillende vergaderordes en ook over het al dan niet gerealiseerd zijn van de achterliggende motieven (korter vergaderen, meer publiek, meer exposure).

In twee daaropvolgende vergaderingen heeft de werkgroep vervolgens een voorstel voor een nieuw vergaderschema en een andere vergaderorde uitgewerkt. Dit voorstel is voorgelegd aan de statencommissie BFE op 22 juni 2005. De commissie achtte een aantal elementen uit het voorstel van de werkgroep het overwegen waard, maar was met name van de concentratie van meerdere vergaderingen op één dag minder gecharmeerd. Ook de bijbehorende begroting van kosten werd te fors bevonden. De werkgroep heeft daarop haar voorstel aangepast conform het onderstaande schema:

4. Voorstel voor een nieuwe vergaderorde en werkwijze van staten, commissies en fracties

Week 1 woensdag		Week 2 woensdag		Week 3 woensdag		Week 4 woensdag		Week 5 woensdag	
14.00 uur	Commissie CW	14.00 uur	Commissie Omgevingsbeleid	14.00 uur	Commissie BFE	14.00 uur	PS	Excursies en werkbezoeken door staten, commissies of fracties	
17.00 uur	Presentaties / 'speakers corner'			17.00 uur	Politiek Forum			18.00 uur	Koffiecorner + broodjes
18.00 uur	Soep en broodjes	(18.00 uur)	(Soep en broodjes)	18.00 uur	Soep en broodjes	18.00 uur	Soep en broodjes	19.00 uur	Fractievergaderingen t.b.v. commissies
				19.00 uur	Fractievergadering t.b.v. PS	tot uiterlijk 23.00 uur	Eventuele uitloop van PS		
						maandag			
						Presidium stelt agenda's van de commissies in de volgende ronde vast			
						Uiterlijke verzending stukken voor PS			
						Uiterlijke verzending stukken voor de commissies			

- Alle vergaderingen beginnen 's middags om twee uur.
- (Vrijwel) elke woensdagavond is er gelegenheid tot gezamenlijk eten van een eenvoudige maaltijd. In week 2 is dat afhankelijk van de duur van de vergadering.
- De PS-vergadering begint om 14.00 uur met een mogelijke doorloop in de avond tot uiterlijk 23.00 uur. De inhoudelijk meest interessante onderwerpen worden achterin de middag of in de avond gepland, met het oog op publieke belangstelling
- In de maanden juli en augustus is er reces.

Toelichting op het schema

De randvoorwaarden voor een nieuw vergaderschema waren:

- frequenter vergaderen; aanhaken bij de actualiteit
- zoveel mogelijk concentreren op één vaste dag
- afwisselen van formele en informele (ontmoetings)momenten
- herkenbaarheid vergroten naar publiek en organisaties

In bovenstaand schema is aan al deze randvoorwaarden voldaan.

Onderstaand worden de verschillende elementen uit dit schema nader toegelicht.

Week 1 in het schema:

De **commissies** vinden 's middags om 14.00 uur plaats. De commissievergaderingen kunnen dienen

- a) ter voorbereiding van besluitvorming in PS
- b) voor het houden van een opiniërende of verkennende discussie (naar aanleiding van een startnotitie, naar aanleiding van een actueel punt, als follow-up van werkbezoeken, naar aanleiding van een presentatie, etc.) Er moet gelegenheid zijn voor een "vrije ronde", waarin gedebatteerd kan worden over door fracties aangedragen punten uit de actualiteit ten behoeve van nadere visievorming c.q. opinievorming. Er is in dit soort vergaderingen nog geen ruimte voor standpuntbepaling.

Er is gelegenheid om hier de **presentaties** en andere informatieverstrekking aan commissies en staten door organisaties, burgers dan wel ambtenaren op een vast tijdstip plaats te laten vinden. Twee à drie presentaties per keer, zoveel mogelijk gekoppeld aan onderwerpen die dezelfde maand in een commissie of in de staten aan de orde komen. Daarna gelegenheid om elkaar te ontmoeten: fracties over en weer, maar ook de mensen die de presentatie hebben gegeven.

Mensen van buiten moeten doorkrijgen, dat 's woensdags tussen 17.00 en 19.00 uur veel statenleden makkelijk aanspreekbaar zijn. Na kantoortijd kunnen ze dan met soep, koffie en broodjes bij statenleden aanschuiven.

Week 2 in het schema:

Hier vindt weer een **commissievergadering** plaats. Afhankelijk van de lengte van de agenda kan deze vergadering worden afgesloten met een gezamenlijke broodmaaltijd, hetgeen de gelegenheid geeft met elkaar van gedachten te wisselen, maar ook voor belangstellenden van buiten de gelegenheid biedt statenleden te ontmoeten.

Week 3 in het schema

Deze week is woensdag weer een vergaderdag, met dien verstande, dat nu een andere **commissievergadering** aan bod komt.

Voorts is het voorstel, om in deze week, na de commissie BFE weer een wat informeler ontmoetingsmoment te creëren in de vorm van een **Politiek Forum**. Bij soep, broodjes en koffie zal een vakkundig journalist fractiewoordvoerders bevragen op actuele onderwerpen en daarmee een discussie proberen los te krijgen (à la Politiek Café). Voorgesteld wordt om hier in het najaar van 2005 al een keer mee te experimenteren.

De **fractievergaderingen** vinden aansluitend plaats en dienen ter voorbereiding van de PS vergadering van de week daaropvolgend.

Week 4 in het schema

In deze week vindt de **PS-vergadering** plaats. Ook deze begint om 14.00 uur. De uitloop van deze vergadering kan tot maximaal 23.00 uur duren. Een lange agenda is niet een reden om eerder te

beginnen, maar om later te eindigen. De meest interessante onderwerpen van de agenda dienen zoveel mogelijk aan het eind van de vergadering te worden gepland, omdat in de namiddag en avond relatief meer belangstellenden in de gelegenheid zijn om de vergadering bij te wonen. Als iemand al overweegt om naar de vergadering te komen, dan zal dat meestal sneller tot daden leiden als dit 's avonds kan.

Het **Presidium** vergadert in dezelfde week als PS, maar dan op maandag, om de voorlopige agenda's voor de commissies van de gehele volgende cyclus vast te stellen. De agenda's en stukken worden in diezelfde week verzonden ten behoeve van de fractievergaderingen in week 5.

NB: de uiterste verzenddatum van stukken geeft slechts één weekend ruimte tussen verzending en fractievergaderingen. De snellere opeenvolging van vergadercycli maakt dit noodzakelijk.

Week 5 in het schema

In deze week zijn er geen vergaderingen van commissies of PS. De woensdag in week 5 wordt zoveel mogelijk gebruikt voor **werkbezoeken** overdag. Als uitwijk voor werkbezoeken kan ook worden gekozen voor de ochtend van een commissievergaderdag. Het ontmoetingsmoment kan 's avonds worden gecreëerd door om 18.00 uur te beginnen met een gezamenlijke lichte maaltijd of te verzamelen in de koffiehoek, waarna de **fractievergaderingen** ter voorbereiding van de volgende commissieronde om 19.00 uur kunnen starten.

Aandachtspunten

1. Het tijdstip van de "ontmoetingsmomenten" valt regelmatig rond het etensuur. Dat is voor contacten met belangstellenden en ander publiek op het eerste gezicht niet handig. Als men echter met de staten en/ of fracties "mee kan eten" met een broodje en soep of koffie, kan dat die drempel weer wegnemen. Voor maatschappelijke organisaties en besturen is het juist wel een handig tijdstip, omdat zij na het werk meteen "even bij de staten kunnen langsgaan".
2. De gedeputeerden worden geacht bij elke PS-vergadering aanwezig te zijn, en bij elke commissievergadering op zijn minst oproepbaar. Er is in het nieuwe schema sprake van een vijf-weekscyclus. Dat is een iets hogere frequentie dan nu het geval is. Bovendien wordt er nu elke woensdag vergaderd. Dit betekent, dat van GS-leden gevraagd wordt om gemiddeld vaker met vergaderingen van commissies en PS rekening te moeten houden. Hierover zal tijdig communicatie met GS moeten plaatsvinden, om zo pragmatisch mogelijk met de agenda's van staten en GS om te kunnen gaan.
3. De verslaglegging van commissievergaderingen zal op een andere leest geschoeid moeten worden. De verslagen moeten sneller beschikbaar zijn (in elk geval het verslag van BFE, maar ook dat van Omgevingsbeleid wordt krap), dus zullen ze veel korter moeten worden. Daarnaast zal het standaard verslag op een later tijdstip volgen.
4. De werkgroep blijft een voorstander van wekelijkse verzending van de stukken, die op dat moment voorhanden zijn, en adviseert niet over te gaan tot bundeling van stukken per commissie.
5. De uiterste verzenddatum van stukken voor commissies zal moeten worden beperkt tot één weekend voor de voorbereidende fractievergaderingen. Het Presidium kan pas over agenda's van de commissies vergaderen als de vorige commissieronde is afgerond. De verzending van de voorlopige agenda's en bijbehorende stukken kan dan pas na de presidiumvergadering plaatsvinden.
6. De agenda van PS wordt al in week 2 verzonden (na de vergadering van de commissie Omgevingsbeleid, maar vóór de vergadering van de commissie BFE), om de fracties tijdig voor hun vergadering in week 3 te bedienen. Aangezien de vergadering van de commissie

BFE daarna mogelijk nog wijzigingen kan aanbrengen in de PS-agenda, zal het onontkoombaar zijn om frequent met een aanvullende agenda te moeten werken.

In bijlage 2 treft u een uitgewerkt voorstel aan van het statenvergaderschema voor het jaar 2006, waarin met bovenstaande opzet is gewerkt. Dat biedt nader inzicht in de consequenties van het voorstel van de werkgroep statendag voor de vergaderplanning.

5. Argumenten voor het voorstel

In paragraaf 3a heeft de werkgroep een analyse gemaakt van de problemen die met dit voorstel zouden moeten worden opgelost. Voldoet het bovenstaande voorstel daaraan? Per geformuleerd probleempunt gaan we dat onderstaand na.

1. *Beter inspelen op de actualiteit vergt een hogere frequentie van vergaderen*

Het is evident, dat het voorstel van de werkgroep tegemoet komt aan de frequentieverhoging (elke week een vergadering) en daarmee aan de statenleden een mogelijkheid biedt om elkaar (én de belangstellende buitenwacht) vaker te spreken, zowel in de formele vergadersetting als in informele sfeer. Daarbij zij aangetekend, dat dit van de fracties dan ook een actievere inbreng van actuele onderwerpen vergt.

2. *Betere herkenbaarheid bij publiek en media*

Als de staten frequenter bijeen komen zullen de media daar frequenter verslag van kunnen doen. De agenda's zullen dan echter wel iets te bieden moeten hebben, om te voorkomen, dat de pers op een gegeven moment de belangstelling verliest. Voor media-aandacht geldt, dat veel vergaderingen op één dag de verslaggeving niet positief zullen beïnvloeden. Hoge frequentie is weliswaar een voordeel, maar het tegendeel is waar voor een te grote concentratie.

Het hangt uiteindelijk af van de inhoud van de agenda of het publiek daadwerkelijk komt. Het feit, dat in het voorstel van de werkgroep er "elke woensdag wat gebeurt" in het provinciehuis zal echter naar verwachting op den duur een aantrekkelijke werking hebben. Een hierop toegesneden publiciteitscampagne zal de nodige bekendheid van de woensdag=statendag moeten ondersteunen. Voorstellen hiertoe worden tijdig aan uw staten voorgelegd.

3. *Kaderstelling vergt verkennende, opiniërende vergaderingen. Die moeten in de vergaderorde inpasbaar zijn.*

Het vergaderschema laat ruimte voor dergelijke discussies in de vergaderingen van de commissies. Daarmee zijn we er echter nog niet. Er zijn aanvullende afspraken nodig binnen de commissies en tussen de fracties over de wijze waarop een commissie met deze vorm van vergaderen om wil gaan. De werkgroep stelt voor om het Presidium daar een handreiking voor te laten maken en daar vervolgens in de praktijk mee te experimenteren.

4. *Meer structuur in werkbezoeken en presentaties. Betere follow-up aan werkbezoeken.*

In het schema is aan de structuurvraag voldaan. Presentaties vinden op een vaste avond in de vergadercyclus plaats en werkbezoeken (zoveel mogelijk) op een vaste middag. In de agendering voor de commissievergaderingen zal vervolgens meer aandacht moeten worden gegeven aan bespreking van de follow-up van werkbezoeken. Het initiatief daartoe is vooral een verantwoordelijkheid van fracties, maar de werkgroep stelt voor om in de eerste periode daar ook voor het Presidium een agenderende rol te zien.

5. *Verbetering van het debat in staten en commissies. Meer variatie in routing van stukken (niet altijd via commissies).*

Het voorliggende voorstel biedt enkele randvoorwaarden voor deze verbetering. Maar voor het overgrote deel is het een kwestie van afspraken maken en het gewoon doen. Het Presidium heeft in zijn regierol met betrekking tot de agenda hierin eveneens een rol te vervullen.

Wat zou kunnen helpen, is te bezien of het Reglement van Orde meer ruimte zou kunnen

bieden voor korte-termijn-agendering van belangrijke actualiteiten, rechtstreeks in de staten. Momenteel zijn er afspraken, dat wensen voor agendering ruim tevoren bekend moeten worden gemaakt, met onderbouwing, zodat fracties de tijd hebben zich te prepareren. De werkgroep stelt voor om meer ruimte te laten voor agenderingsvoorstellen kort voor de vergadering, om de actualiteit en de wens tot een levendiger debat te ondersteunen.

6. *Meer mogelijkheden voor informeel contact tussen statenleden onderling en tussen statenleden en publiek*

Aan dit punt wordt ruimschoots tegemoet gekomen door de voorstellen van de werkgroep. Er is in het schema bijna elke woensdag een moment ingebouwd, waarop men elkaar kan ontmoeten buiten een vergadersetting. Tussen commissievergaderingen en avondactiviteiten in, bij het Politieke Forum en voorafgaand aan fractievergaderingen.

6. Vermindering van het aantal commissies

Dit voorstel van de werkgroep is inmiddels door uw staten overgenomen en geïmplementeerd.

7. Verdere consequenties van de nieuwe werkwijze

De bestaande procedures rond de voorbereiding en nazorg van staten- en commissievergaderingen zullen uiteraard aanpassing behoeven. Niet zozeer inhoudelijk als wel qua frequentie. Onderstaand volgt voor een aantal aspecten en actoren een toelichting op hetgeen in dat verband te verwachten valt:

** statenzendingen en aanlevering stukken*

Aangezien de statenzendingen toch al wekelijks plaatsvinden, zal de verhoogde vergaderfrequentie daarop geen invloed hebben. De werkgroep stelt uitdrukkelijk niet voor om de statenzendingen te bundelen per (commissie)vergadering. Verzending blijft plaatsvinden in volgorde van binnenkomst van stukken en andere post.

Voor de deadline van aanlevering van stukken door GS gaat wel iets veranderen. Het Presidium vergadert eens in de vijf weken ter vaststelling van de voorlopige agenda's van de drie commissies en van PS voor de komende vier weken. De GS-stukken voor die ronde dienen dan in het bezit van het Presidium te zijn.

** verzending agenda's en oproeping vergaderingen*

Zoals gezegd is de frequentie van de commissievergaderingen iets verhoogd (eens in de vijf weken in plaats van eens per zes à zeven weken), maar neemt het aantal commissies af. Per saldo zullen er minder oproepen en agenda's verzonden moeten worden, maar wel met een hogere frequentie. Voor de statenvergaderingen geldt eveneens een hogere frequentie (eens in de vijf weken). Deze wijze van werken bergt in zich, dat de kans op tussentijdse aanvullingen op de agenda groter wordt. De fracties zullen er mee moeten leren leven, dat de voorbereidingstijd op agendapunten regelmatig korter zal zijn, dan men nu gewend is.

** verslagen*

De aantallen verslagen voor de commissies zullen in totaal niet stijgen, maar het tempo waarin zij klaar moeten zijn, om op tijd voor de daaropvolgende PS-vergadering voorhanden te zijn, moet (voor twee van de drie commissies) flink omhoog. Dat is voor de verslagen in de huidige vorm een nauwelijks te realiseren scenario. Derhalve stelt de werkgroep voor, om van de commissievergaderingen slechts een korte samenvatting te maken van het besprokene en met name de afspraken en toezeggingen daarin vast te leggen. De statengriffie zal deze taak uitvoeren. Dit kan dan tijdig bij de fracties liggen ter voorbereiding van de daaropvolgende PS-vergadering. Voor het bewaren van de historie en/of terugbladeren in een later stadium zal het verslag zoals u dat nu kent

eveneens door de notulisten worden opgemaakt. Deze verschijnt uiteraard later ter vaststelling in de volgende commissie-vergadering (van 5 weken later).

De woordelijke verslagen van de PS-vergaderingen zullen in een hogere frequentie moeten verschijnen. De huidige notuliste kan dit in de haar gegeven tijd niet realiseren. Deze verslagen zullen dus naar verwachting (afhankelijk van de lengte van de agenda) meestal niet gereed zijn ter vaststelling in de eerstvolgende PS-vergadering. De werkgroep acht dit echter geen overwegend bezwaar.

** Presidium*

Het Presidium zal iets vaker bijeen moeten komen (eens in de vijf weken, in plaats van eens per 6 á 7 weken) ter vaststelling van de drie voorlopige commissie-agenda's en van de voorlopige PS-agenda(s). Aangezien de actualiteit meer een rol zal spelen in de agendering, zal (naast een actievere agenderende rol van de fracties) van het Presidium een groter accent op de regie over de agenda's gevraagd worden. En tevens mag van het Presidium een stimulerende rol verwacht worden in het vormgeven van variaties in de wijze van vergaderen (opiniërende vergaderingen, verkenningen, etc.)

** statenleden en fracties*

De frequentie van fractievergaderingen zal niet veel gaan verschillen. Het schema dat de werkgroep statendag voorstelt, betekent wel dat statenleden vrijwel iedere woensdag in het provinciehuis te vinden (dienen te) zijn, en in elk geval rond etenstijd. Dat kan een forse inbreuk op agenda's gaan betekenen. De werkgroep realiseert zich dat terdege. Maar met dit voorstel beoogt de werkgroep de vergaderingen zelf efficiënter te laten verlopen, de vergadertijden meer voorspelbaar te maken en het statenwerk qua inhoud actueler en daarmee aantrekkelijker te laten zijn, zowel voor de statenleden zelf, als voor het publiek en de media.

** het college van GS*

De aanwezigheid van leden van het college bij de vergaderingen van commissies en staten is zeer gewenst. De werkgroep wil niet adviseren om daar concessies aan te doen. Dat betekent echter ook voor collegeleden een mogelijk groter beslag op hun agenda's. De vermindering van het aantal commissies kan dit effect (voor een aantal gedeputeerden) deels verlichten.

**voorzitter staten en Presidium*

De tijd die de Commissaris van de Koningin besteedt aan zijn werkzaamheden als voorzitter van staten en Presidium zal iets toenemen. De voorzitter heeft aangegeven daar geen moeite mee te hebben, als de staten een dergelijke keuze maken.

** ambtenaren*

In de processen en procedures van voorbereiding van stukken voor de staten verandert niet zoveel. Stukken hoeven minder ver van tevoren te worden aangeleverd, dus dat is een voordeel. Men kan er bovendien van uitgaan, dat de staten sneller over statenstukken kunnen beslissen. De avondactiviteiten en gezamenlijke maaltijden vragen meer assistentie van koffiedames, catering en technici. Voor ambtenaren in midden- en hoge schalen betekent werken in de avond geen extra kosten, omdat zij geen recht hebben op overwerkvergoedingen. Voor de lagere schalen (huishoudelijke dienst en technici) kan door inroostering ervoor worden gezorgd dat er geen sprake is van overwerk. Er gelden dan echter wel toeslagen voor werken in onregelmatige diensten.

** statengriffie*

Voor de statengriffie zal het voorstel van de werkgroep een hoger tempo van de routine-procedures betekenen. De vijfweekscyclus wijkt niet significant veel af van de huidige vergaderfrequentie, maar in de huidige situatie zitten er meer pauzeweken tussen de commissies en PS en andersom. In de

nieuwe situatie wordt er elke week vergaderd, met steeds eens in de vijf weken een week "rust". Het tempo van werken wordt dus opgeschroefd. Door betere spreiding van taken over de medewerkers van de statengriffie en (nog) meer efficiency in de procedures aan te brengen zal getracht worden om een en ander binnen de huidige formatie werkbaar te houden. De statengriffier maakt echter een voorbehoud op dit punt en zal na een proefperiode (zie paragraaf 9) bezien of het niet toch noodzakelijk blijkt om te verzoeken tot aanvullende oplossingen. Zij wil de ruimte openhouden om hierop terug te kunnen komen.

8. Kosten

In de bijlage treft u een raming aan van de extra kosten die de voorstellen met zich mee zullen brengen. Te denken valt dan aan cateringkosten, kosten Politiek Forum en avondopenstelling van het provinciehuis. Naar huidige inzichten zal een en ander circa € 9.600,- gaan kosten. Dit is exclusief eventueel noodzakelijke extra kosten voor de statengriffie (zie hierboven). Het huidige budget voor levering van diensten aan de staten is daartoe ontoereikend (we komen er de laatste jaren zelfs op tekort). Het budget Duaal bestuur (€ 100.000,- per jaar) zou ruimte kunnen bieden voor dekking van deze extra kosten, indien de staten van oordeel zijn dat geen extra geld gevoteerd zou moeten worden voor de verandering van de vergaderorde. Het betekent wel, dat de staten 10% van hun budget voor onderzoek, informatie en communicatie inleveren ten behoeve van deze dekking. Anderzijds valt te verdedigen, dat met deze voorstellen voor een statendag deels juist wordt voorzien in de behoefte aan informatie en communicatie. De werkgroep stelt voor deze dekking voor de proefperiode (zie paragraaf 9) te gebruiken, maar voor een eventuele structurele doorvoering van deze werkwijze naar andere dekking om te zien.

9. Invoering

De voorgestelde wijzigingen in vergaderfrequentie en vergaderorde zullen goed moeten worden voorbereid. De (logistieke, organisatorische, etc) processen en procedures zullen erop moeten worden aangepast en ook de Reglementen van Orde van PS en van de statencommissies vergen aanpassing. Voorstellen voor herziening van de Reglementen van Orde worden parallel aan de staten voorgelegd.

Om deze redenen én om niet te interfereren met de huidige planning in agenda's, stelt de werkgroep voor (in tegenstelling tot de opdracht in het stappenplan) om de wijzigingen door te voeren met ingang van 1 januari 2006, en dan op proef voor de rest van deze statenperiode. Een evaluatie aan het eind van deze proefperiode zal moeten uitwijzen of de staten na de verkiezingen op eenzelfde voet verder willen, of dat er aanpassingen nodig zijn.

Het vergaderschema 2006 is bij deze rapportage gevoegd, om inzicht te bieden in de gevolgen voor uw eigen agenda's.

10. Communicatie

Een verandering in werkwijze en vergaderorde van de staten als voorgesteld vergt ook een aanpassing van het communicatieplan van de staten. De te kiezen wijzen van communicatie en communicatiemiddelen moeten dienstbaar en ondersteunend zijn aan de doelstellingen, die met deze wijzigingen worden beoogd. Er is op zijn minst een hierop toegesneden publiciteitsplan noodzakelijk, om de nodige aandacht aan de wijzigingen te geven. Een nader voorstel hiertoe zullen de staten tegemoet kunnen zien, al naar gelang de besluitvorming over de in dit advies beschreven voorstellen.

+++++

Samenstelling werkgroep statendag

Huub Looman	voorzitter
Henk Baas	ChristenUnie
Ton Dohle	VVD
Albert Haar	D66
Charles de Haas	OPD
Eddy Veenstra	PvdA
Casper Kloos	Drents Belang
Willem Kuiper	GroenLinks
Theun Wijbenga	CDA
Inge Rozema	secretaris

Schema staten- en commissievergaderingen 2006

provincie Drenthe

Provinciale statenvergadering (Aanvang 14.00 uur)	8 februari	22 maart	26 april	17 mei (AB)	14 juni	28 juni (reserve)	4 oktober	15 november (begroting)	20 december
17.00 uur: Politiek forum 19.00 uur: Fracties t.b.v. PS	1 februari	15 maart	19 april	10 mei	7 juni		27 september	8 november	13 december
Verzending stukken PS	26 januari	9 maart	13 april	27 april	1 juni		21 september	2 november	7 december
Commissievergaderingen									
Statencommissie Cultuur en Welzijn (aanvang 14.00 uur)	18 januari	1 maart	5 april		24 mei		13 september	18 oktober	29 november
Statencommissie Omgevingsbeleid (aanvang 14.00 uur)	25 januari	8 maart	12 april		31 mei		20 september	1 november	6 december
Statencommissie Bestuur, Financiën en Economie (aanvang 14.00 uur)	1 februari	15 maart	19 april		7 juni		27 september	8 november	13 december
Ruimte voor excursies en werkbezoeken en om 19.00 uur: Fracties t.b.v. commissies	11 januari	15 februari	29 maart	10 mei	10 mei		6 september	11 oktober	22 november
Verzending stukken commissies									
Presidium stelt conceptagenda's cie s vast	22 december	9 februari	23 maart		4 mei		31 augustus	5 oktober	16 november
Vergadering AB Samenwerkingsverband Noord-Nederland (SNN) (aanvang 18.00 uur)	19 december	6 februari	20 maart	24 april		12 juni	28 augustus	2 oktober	13 november
		14 maart			23 mei	11 juli	3 oktober		28 november

Schoolvakanties en vrije dagen:

Kerst: 24-12-05 t/m 08-01-06
 Voorjaar: 18-02-06 t/m 26-02-06
 Pasen: 16 en 17 april 2006
 Mei: 29-04-06 t/m 07-05-06
 Hemelvaart: 25 mei

Pinksteren: 4 en 5 juni 2006

Zomer: 15-07-06 t/m 03-09-06

Herfst: 21-10-06 t/m 29-10-06

Kerst: 23-12-06 t/m 07-01-07

Andere belangrijke data in 2006:

ALV-IPO: 9 maart, 29 juni, 26 september, 21 december

IPO jaarconferentie: 26 en 27 september

SNN statenvergadering: 5 april 2006

Statenexcursie

Activiteit	Kosten	Kosten per keer	Huidige kosten	Toekomstige kosten	Vershil
Catering					
statenvergaderingen	€ 316,-		(9 keer per jaar) € 2.844,-	(8 keer per jaar) € 2.528,-	-/- € 316,-
commissievergaderingen	€ 107,-		(4x8 = 32 keer per jaar) € 3.435,-	(3x7 = 21 keer per jaar) € 2.247	-/-€ 1.188,-
Elke woensdag warme snack en broodjes	€ 500,-		n.v.t.	(36 keer per jaar) € 18.000,-	€ 18.000,-
Totaal catering					€ 16.500,-
Advertenties					
statenvergaderingen	€ 500,-		(9 keer per jaar) € 4500,-	(8 keer per jaar) € 4000,-	-/-€ 500,-
commissievergaderingen	(2 tezamen) € 800,- (1 apart) € 500,-		(8x2 =16 keer per jaar) € 12.800,-	(3 x 7 keer) € 10.500,-	-/-€ 2.300,-
Totaal advertenties					-/-€ 2.800,-
Notulisten					
Statenvergaderingen plus commissie BFE	-		Jaarsalaris vaste kracht	idem	-
commissievergaderingen m.u.v. cie. BFE	2,5 uren x €270,- = € 675,- (ex. BTW)		(3x8 = 24 keer per jaar) € 16.200,-	(2x7 = 14 keer per jaar x 3 uren) € 11.300,-	-/-€ 4.900,-
Totaal notulisten					-/-€ 4.900,-
Avond openstelling					
Personeel (o.a. technische dienst, beveiliging, bodedienst)	Incidenteel bij doorloop van PS- vergaderingen in de avond		n.v.t.	PM (extra personele kosten zijn gering; kosten beveiliging onbekend)	kleine PM
Reiskosten leden / presentiegelden					
statenvergaderingen	reiskosten		PM	-/-PM	-/(kleine) PM
commissievergaderingen	reiskosten en presentiegelden		PM	1 ronde commissies minder x 11 leden.	-/-€ 1.300,-
Politiek Forum					
Inhuur journalist	Ca. € 300,- per keer (stelpost)		-	(7 keer) € 2.100,-	€ 2.100,-
Totaal-generaal					€ 9.600,-